

Välkommen till

ENERGIVÄRLDEN – tema vind

Konferensen för dig som vill följa utvecklingen på energiområdet.
I år med fokus på vindkraftens roll i ett 100 procent förnybart elsystem.

Program tisdag den 29 maj

8.30	Registrering öppnar, kaffe och smörgås serveras.
Lokal:	Gyllene salen <i>(förmiddagens föredrag i Gyllene salen kommer att filmas)</i>
9.00–9.20	Välkomna! Caroline Asserup, avdelningschef på Energimyndigheten, hälsar välkommen tillsammans med moderator Jenny Larsson, chef Vattenfall Värme Sverige.
9.20	På väg mot 100 procent förnybart – vad kan/får det kosta? Martin Johansson och Anna Andersson, Energimyndigheten, leder utredningen om framtidens helt förnybara elsystem år 2040.
9.40	Internationella trender och nationella vägval, Tomas Kåberger, professor i industriell energipolicy vid Chalmers. De senaste årens kraftiga prisfall på förnybar el utmanar traditionella antaganden om energimarknaden.
10.10	Pionjärer på omställning – vindkraftsplaner från ett tyskt perspektiv, Johann Köppel, professor vid Berlins tekniska universitet forskar om ett hållbart nyttjande av förnybar energi med fokus på Tyskland där vindkraften står tätare än någon annanstans i världen. <i>Föredraget kommer att hållas på engelska.</i>
10.40–11.00	Paus
11.00	Stora på förnybart - två ledande svenska aktörer delar med sig av sina erfarenheter från Sverige och Europa. Helena Nielsen, ansvarig landbaserad vindkraft, Vattenfall och Anders Järvelä, affärsområdeschef, Skellefteå Kraft. Vattenfall äger över 1 000 vindkraftverk runt om i Europa, och har en investeringsbudget öronmärkt för vindkraft på 17 mdr kronor de närmaste åren. Skellefteå Kraft är landets största ägare av landbaserad vindkraft, till bolagets parker hör exempelvis Blaiken som består av 99 verk.
11.40	Vägen till fossilfritt – det goda exemplet Svante Axelsson, nationell samordnare för Fossilfritt Sverige. Fossilfritt Sverige är en plattform för dialog och samverkan mellan företag, kommuner och andra typer av aktörer som vill göra Sverige fritt från fossila bränslen. Målet är att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.
12.00–13.30	Lunch

Lokal:	Gyllene salen	Djurgårdssalen 1	Djurgårdssalen 2
Parallella sessioner Block 1 13.30–15.00	A) Snabb teknikutveckling utmanar tillståndsprocessen del I. Forskare presenterar ny kunskap och diskuterar vilket avtryck resultaten kan få på den framtida utbyggnaden. Moderator: Jenny Larsson, VD Vattenfall Värme • Tio års erfarenheter från Smöla – ön som gjorde vindkraften ökad, Torgeir Nygård, forskare NINA.• Teknikutveckling med fladdermöss i fokus, Jens Rydell, Vindval.• Naturvetenskapen och juridiken – så hanteras ny kunskap i miljötillstånden, Jan Darpö, Uppsala universitet.	B) Från förnybar energi till lokal utveckling. Det finns stora möjligheter till regional utveckling i vindkrafts-utbyggnadens spår. Lyssna på erfarenheter från kommuner och hör mer om metoder för att ta tillvara möjligheter. Ordförande: Hans Westlund, professor i urbana och regionala studier, KTH. • Vindkraftcentrum – verktyg och erfarenheter Torbjörn Laxvik, projektledare Vindkraftcentrum.• Från bygdepeng till mångdubblade utvecklingsmedel – presentation av en ny modell Ann-Mari Sandberg, Garantia.• 100 procent förnybart sätter Skellefteå på kartan för batterifabrik Kristina Sundin Jonsson, kommunchef.• Kraftkommunen Sollefteå lockar elitens industri Hans Pahlin och Erik Löfgren, Sollefteå.• Nycklar till lyckade etableringar, Jan-Olof Dahlin, OX2.	C) Drift och underhåll i svenska förhållanden – går de att optimera? På en pressad marknad blir kostnaderna för drift och underhåll en allt viktigare fråga för vindkraftsägare, och för ny forskning. Ordförande: Ylva Odemark, Vattenfall • Anpassad drift för svenska förhållanden, Stefan Ivanell och Johan Arnqvist, forskare Uppsala universitet.• Optimera underhållet och maximera livslängden, Ola Carlsson, professor Chalmers och Sara Fogelström, koordinator SWPTC.• Ny studie om drift och underhåll, Christer Andersson och Susanne Tellström, Vindkraftcentrum.se.• Gemensam diskussion.
15.00–15.30	Fika		

Parallella sessioner block 2

15.30–17.00

A) Snabb teknikutveckling utmanar tillståndprocessen del II.

I dag finns ett stort överskott av tillstånd som inte utnyttjas. Ändå fortsätter ansökningarna om nya. Är det teknikutvecklingen som ligger bakom?

Ordförande: Cecilia Dahlman Eek, nationell vindkraftsamordnare

- Överskott av tillstånd - så ser läget ut, Fredrik Dolf, Västra Götalandsregionen.
- Varför byggs det inte där tillstånden finns? Charlotte Unger Larson, vd Svensk Vindenergi.
- Ny teknik – så vill industrin effektivisera vindkraften, Andreas Johansson, Vestas.
- Teknikutveckling och juridiken – vad ger miljöbalken för utrymme? Peter Ardö, chefsrådmann mark- och miljödomstolen.
- Panelsamtal

B) Mot ett 100 procent förnybart elsystem – hur kan utbyggnad av produktion och nät gå hand i hand?

Hittills har elsystemet kunnat ta emot och hantera den vindkraft som har byggts, men nu börjar det uppstå flaskhalsar och kapacitetsbrist i elnätet.

Ordförande: Johanna Lakso, Naturskyddsföreningen

- Gotland aktualiserar problematiken - hur kan det bli en pilot för lösningarna? Annica Gustafsson, Energimyndigheten.
- Mer vind förutsätter tillgång på nät - men vad händer när nätet blir fullt? Per Selldén, Ellevio och Erik Särnholm, länsstyrelsen Dalarna.
- Vindkraftens investeringslogik - varför har nätkapacitet och elprisområdets flexibilitet betydelse? Andreas Zettergren, Mannheimer Swartling.
- 100 procent förnybart elsystem - hur kan variabiliteten hanteras? Lisa Göransson, Chalmers.
- Samordning mellan vindkraft- och nätutbyggnad. Hur arbetar andra länder? Hans Ohlsson, WPD.

C) Vindkraftsutbyggnaden – en marknad för innovation.

Nya innovativa företag ser affärsmöjligheterna i energiomställningen. Här lyfter vi fram inspirerande exempel och presenterar Energimyndighetens satsningar som hjälper företag att utveckla nya idéer.

Ordförande: Daniel Kulin, Energimyndigheten

- Storföretagens innovationskraft - det här har de på gång. Teijo Karna, ABB, Olle Bankeström, SKF
- Inspirerande uppstickare - innovationer i blyxtbelysning
- MarCon Wind utvecklar fundament för innanhav. Jörn Ryberg.
- Modvion – höga torn av trä. Otto Lundman.
- Green byte – Scada tar kontrollen. Jonas Corné.
- Lindskogs Innovation avisar vindkraft. Kjell Lindskog.
- Triblade turbinblad i fackverk. Rikard Berthilsson.
- Energimyndigheten finansierar nya idéer - så ser möjligheterna ut. Pierre-Jean Rigole.

Lokal:**Gyllene salen**

17.15–18.30

Forskningsnytt med mingel – New European Wind Atlas, Stefan Ivanell Uppsala universitet, **Loadmonitor**, Ingemar Carlén, Teknikgruppen, **Nya studier om fladdermöss och vindkraft**, Jens Rydell Lunds universitet, **Inverkan av gläntor i skog: CFD beräkningar och LIDAR mätningar**, Johanna Matsfelt, Chalmers tekniska högskola, **Energilandskap i förändring – inramning av kontroversiella lokaliseringar**, Karin Edberg, Södertörns högskola

18.30–

Middag

Program onsdagen den 30 maj

Parallella sessioner block 3

8.30–10.00

B) Ny forskning om ljud**Ordförande:** Göran Fagerström, länsstyrelsen Halland

Huvudtalare är Johannes Pohl, dr i psykologi, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg.

Han har medverkat i ett flertal forskningsstudier om buller och andra stresseffekter av vindkraftverk.

- Wind turbine noise: Characteristics of strongly annoyed residents. Johannes Pohl, Martin Luther-Universität, Tyskland.
- Nytt från pågående ljudforskning: Karl Bolin, KTH, Jan Almqvist, Rise.
- Panelsamtal om vad forskningsresultaten betyder för olika aktörer. I samtalet medverkar också Henri Engström, Naturvårdsverket och Jan-Olof Dahlin, OX2.
- Tid för frågor

*Presentationer och panelsamtal hålls på engelska.**Föredragen kommer att filmas.***C) Mot ett 100 procent förnybart elsystem - hur kan utbyggnad av produktion och tillgång på systemtjänster gå hand i hand?**

Med höga krav på leveranssäkerhet måste vindkraften bidra med olika systemtjänster. Lösningarna finns men hur skapas incitamenten för dem?

Ordförande: Anna Wolf, Power Circle

- Vindkraften ger systemtjänster, men hur skapas incitamenten? Lennart Söder, KTH.
- Vindkraften kan bidra till ett stabilt elnät – vad krävs för att branschen ska implementera lösningarna? Linda Burenius Magnusson, vice ordförande Svensk Vindenergi.
- Framtidens utmaningar i ett leveranssäkert och förnybart elsystem enligt stamnätsoperatören, Robert Eriksson, Svenska kraftnät.
- Gemensam diskussion.

10.00–10.15

Fika**Lokal:****Gyllene salen**

10.15–11.30

A) Naturresursen vind – hur vårdar vi den och allt annat vi värnar?**Moderator** Jenny Larsson, VD Vattenfall Värme

- Att generera el är att generera motsättningar: Vilka lärdomar kan vindkraften dra från andra verksamheter när vi bygger vi ut ett förnybart elsystem?

Simon Haikola, forskare Linköpings universitet, tema teknik och social förändring.

- Så här vill partierna gå vidare efter energiöverenskommelsen: Patrik Engström (S), Lars Hjalmered (M), Lise Nordin (MP), Rickard Nordin (C), Penilla Gunther (KD)

11.30–12.00

Moderator Jenny Larsson och Lars Andersson, enhetschef Energimyndigheten sammanfattar konferensen.

12.00–

Lunch
